माहितीचा अधिकार कायदा 2005 – 17 मुद्दे

01.माहितीचा अधिकार कायदा 2005 हा भारतातील नागरिकांना माहिती मिळवण्याचा अधिकार देतो.
02.हा कायदा 12 ऑक्टोबर 2005 पासून लागू झाला.
03.या कायद्याचा उद्देश शासनात पारदर्शकता व उत्तरदायित्व वाढवणे आहे.
04.प्रत्येक नागरिकाला शासकीय माहिती मिळवण्याचा अधिकार आहे.
05.माहिती मागण्यासाठी अर्ज लेखी किंवा ऑनलाइन करता येतो.
06.अर्जासाठी सामान्यतः ₹10 शुल्क आकारले जाते.
07.गरीबी रेषेखालील (BPL) नागरिकांना शुल्क माफ आहे.
08.अर्ज केल्यानंतर 30 दिवसांच्या आत माहिती देणे बंधनकारक आहे.
09.जीवन व स्वातंत्र्याशी संबंधित बाबींमध्ये 48 तासांत माहिती दिली जाते.
10.प्रत्येक शासकीय कार्यालयात सार्वजनिक माहिती अधिकारी (PIO) नियुक्त असतो.
11.माहिती न मिळाल्यास प्रथम अपील अधिकारीकडे अपील करता येते.
12दुसऱ्या टप्प्यात राज्य किंवा केंद्रीय माहिती आयोगाकडे अपील करता येते.
13.चुकीची माहिती दिल्यास संबंधित अधिकाऱ्यावर दंड लावला जाऊ शकतो.
14राष्ट्रीय सुरक्षा, गोपनीयता यासंबंधित काही माहिती अपवाद म्हणून दिली जात नाही.
15.माहितीचा अधिकार लोकशाही मजबूत करण्यास मदत करतो.
16.या कायद्यामुळे भ्रष्टाचारावर नियंत्रण ठेवण्यास मदत होते.
17.नागरिकांनी या अधिकाराचा जबाबदारीने व योग्य वापर करणे आवश्यक आहे.